ZALÁN TIBOR

A TÖRTÉNET

íródik
nélkülünk velünk
egyszer úgyis felébredünk
arra hogy nem létezünk

GÉCZI JÁNOS

VERS A TESTRŐL

Mint ki hosszasan a semmit nézi.
Tetemet nem lehet megidézni,
még ha látod is, torzul a szája.
Annak nem szabad visszabeszélni,
aki kilép belőled, kérni nem
lehet, ne menjen, maradjon veled.
Meg nem dumálható újra s újra
az egyszeregy szabálya, s működésben
tartható-e a se nélküled, se
veled. A fű a nyelvet benövi,
semmi sem donog a fülben, s a hold
az agg pókot a hálójában hagyja.
Szabad vagy, mint a kutya kolonca.

VERS, MEG NEM ÍRT RÉSZLETEKKEL, A NÉVRŐL

Magas és vékony lett, ahogyan
a függőleges vonal.
Összetéveszthető a napfény
nyomával a szivárványhártyán
vagy az emlékkel, amely
belekapaszkodott, s továbbra
is ott lebeg a teste fölött.

A név-e, amit ráöntöttek
és ráragadt, vagy amit a név
formája alatt lehet látni?

Úgy hordta vállán az árnyékot,
mint ifjan a kerubszárnyú fényt,
amelyet meg nem őrizhetett.

A gyertyafény megmutatta,
öreg arcából görcsös fa kérge
lesz, vagy bőralma múmiája.

Mégis, amikor lekerültek
róla a ruhadarabok,
kibontakozott belőle egy
János, később pedig Jancsi.

VERS A MÚLTRÓL, JÖVŐTLENÜL

A színek egybekomponáltak,
falképei egyetlen nyárnak?
A fölragasztott plakát hátaként
nem látszom? Savak marnak,
vagy a napról napra magát bennem
ismétlő népdalpiros történet?

Megváltozik a sziget, a vers,
a zászlórúd a főtéren,
s időnként látszik bennük az, ami
változtathatatlan. Néha arra
ébredek, a körhintán szereptelen
okádok, a testem a másik élet
főpróbájának a tetthelye,
s minden titkom megsemmisül.

Az egybekeveredett perspektívák
az őzet óriásnak mutatják,
s ami szurok, azt üvegnek.

Miféle lényként kellek az antik
isteneknek, hogy romjaimat
alkotásoknak lássák?

PETŐCZ ANDRÁS

ÖREGEMBERSZONETT – FEKÜSZ

Ahogy *feküsz* az öregember, úgy,
igen, csak így történik, ami *történ*,
már nincs kíváncsiság, nem *kíván*,
mert minden is ugyanaz mindig.

Csak feküszöl, mondja valaki, ő az,
aki még *aggód,* életben tartani akar,
téged, *aki nem*, aki nem voltál soha,
mert eleged van, mindenből eleged.

Csak feküszöm, s jó feküszni csak,
azt hiszem, hogy messze a messze,
megengedhetem a könnyű spleent.

Jólesik, nincs kétség, tagadni kár.
Feküsz, és nézed a semmit, ahogy
majd záratlan szemgolyód bámul.

ÖREGEMBERSZONETT – HIÁBA MINDEN

Nem tudom, akarnám-e másképp.
Hogy nem egyedül, hanem hogy valakivel.
Semmi esélyem ilyesmire, de mégis.
Talán meg kellene próbálnom újra.

Nem gondolom, hogy bármi ilyesmi.
Hogy érdekes lehet még bármi is bármikor.
Nem is kellene beszélnem erről.
Mert minek is ilyesmiről gondolkodni.

Magamban fogok, valami sivár helyen.
És jó lesz, ha végre, ha egyszer.
Eljönnek azok, akikkel egykor.

Ott ülnek majd az ágyam mellett.
És figyelnek, miképpen *távozom*.
Hogyan is szivárgok közéjük végre.

BÁNKI ÉVA

TÚL

Már én sem látom magam a tükörben.

Ahogy nem látnak a férfiak a villamoson,
az eladók a szupermarketben, a kamaszok a téren,
az istenek a hegyen – oda minden: láthatatlan lettem.
Most kéne drogot csempészni, bombát hajigálni.
Csak egy homályos paca látszik belőlem.
És hol a szemem? Hol a vállam? Hol az ágyékom?
Tán csak a fülem maradt meg, a csodálatos,
mely rögtön hegyes lesz, ha megszólalnak
mögöttem: ó, az a néni, engedjétek! Régen
mindenhol a tenger szívdobbanását figyeltem.
Ma már csak a sértéseket hallom meg.

Mi ez a romlás bennem? Hát nem pakoltak ki rendesen?
A műtőben nem tisztogattak meg?

Lát bennem még valami szörnyűséget?,

kérdem az orvost, aki nézegeti a röntgenfelvételemet.
Lát még bennem ármányt, csomót, fekélyt, daganatot,
gyalázatot, harapásnyomot, megszegett ígéretet?
Valami újabb csomót vagy rémséget?

Nem látok semmi különlegeset, feleli.

És én boldogan fellélegzem. Már nem bízom benne,
hogy egy csodás őserdő, egy ígéret vagy maga a tenger
rejtőzik a kismedencében. Nagyon jó a semmi.
A lusta tátogás, a halott tér, a fekete üresség,
ami már senkit és semmit nem rejteget.

ÁFRA JÁNOS

ROSSZ GYEREK

Szerettem nézni,
ahogy az ízekben örömöd leled,
következményekkel nem számolva
hordani kezdtem neked
a gyümölcsöt és az édességeket.
Csak akkor hagytam abba, amikor gyengült
a garatizmok perisztaltikája,
ezért csövet vezettek le gyomrodba.
Orrlyukadon át indult az étel,
amely nem találkozhatott nyelveddel.
Váltani kellett turmixolt levesre, főzelékre,
és te már csak az illatok alapján férhettél hozzá,
mi kerül fecskendve a szervezetbe.
Néhány nap alatt rutinos lett a mozdulat,
amelynek hatására a felszippantott lé
szép lassan megindul a csőben föl-, majd lefelé,
ám egyszer, figyelmetlenségből
vagy a fáradtság miatt, olyasmi történt,
amire nem voltam felkészülve.
A fejed meg sem moccant, mégis kicsúszott
a csőből a fecskendő vége,
és az ellenállás hiányában a leves megeredt –
olyan lendülettel, hogy az ív
méterekre elnyúlt, szemhunyásnyi idő alatt
piszkolva be mindent, ami hófehér
egy kórteremben. Szürkészöld színt hordott szét
a sterilitás levegőjével áthatott térbe,
rémült arcod porhanyós bőrére,
párnahuzatra, lepedőszélre,
és a fejed mögötti falon a vonal szétterült.
Sírnom kellett volna a szégyentől,
amiért képes voltam erre a szentségtelenségre,
de lankatag figyelmed hirtelen kiélesedett –
mélyen belenéztél a szemembe,
mintha huncutságon kaptad volna gyermeked,
hát kitört belőlem a nevetés.

FÉLREÉRTETT TISZTASÁG

Tizenhárom évesen nem volt világos,
miért esik nehezedre a tisztálkodás,
és hogy húzódhatsz inkább az árnyékokba,
mintsem a fény felé tartanád arcodat.
Sokszor hónapok teltek el hajmosás,
hetek zuhanyzás vagy fürdés nélkül,
mígnem a koponyára gyűlt zsír látványától
türelmem vesztve a fürdőszobába tereltelek,
fejed a csap alá tartva tettem, amit lehet,
és aztán megint, hogyha ritkán vendég érkezett.
Hosszú évek teltek el, mire belenyugodtam,
hogy tehetetlen vagyok a várakozással
szemben, ami felemésztette szándékaid.

Harmincegy évesen, amikor újra meg-
fürdettelek, már türelmesebben viseltem
akaratlan természeted, panaszod elfogadva
kádba segítettelek, beszappanoztam hátad,
hogy lemoshasd végre hónapokon át
gyülemlő terheid, és mire a törölközésig
értünk, aggodalmad elcsendesedett,
ahogy öltöztél, valódi hálává változott.
Új ember lettél, gondoltam, új ember,
te mondtad is – boldogan, meggyőződéssel,
ahogyan a szebb jövőről szokás dönteni,
pedig csak a remény tért vissza hozzád
egy estére, majd hátrahagyta száraz roncsait.

BÉRCZES LÁSZLÓ

HINTASZÉK

Általában az erkélyen üldögél. Hatodik emelet, nem lát le az utcára. Ahhoz ki kellene hajolni, de az veszélyes, meg nem is tud úgy előrehajolni, vagyis attól fél, úgy maradna. Különben is, mit nézzen az utcán. Embereket meg autókat. Innen fentről a fákat nézheti, a felhőket, a madarakat, a szembeház legfelső emeletének egyik erkélyét, ahol különben embert is láthat, egy középkorú férfit, aki reggelente ott tornázik. Fantáziál róla, mit dolgozhat, van-e felesége, gyereke.

A néni általában késő délután totyog ki az erkélyre, előtte, ebéd után, szunyókál kicsit a szobában. Ahogy felébred, matat az asztalon a szemüvege után, megigazgatja a haját, újratekeri a fáslit mindkét lábán, ellenőrzi, kopott köntöse zsebében van-e a mobiltelefon, hátha hívja valaki. Ez a valaki csak a lánya lehet, ő hívja is mindennap, de mindig rosszkor. Vagy épp a vécén üldögél, vagy az asztalon felejtette a hallókészüléket, és akkor süket, mint az ágyú, ezt ő maga szokta mondani a lányának, olyankor együtt nevetnek, vagy a fején van a terebélyes fejhallgató, hogy a híradót nézze, abban is az időjárást.

De a teraszon hívhatja, mert a mobil a zsebében, a hallókészülék a fülében, persze ilyenkor nem hívja. Vagy ha mégis, hát pont akkor szundított el egy pillanatra, és hirtelen ébredve azt sem tudja, hol van, mi csörög, hol is van az, ami csörög. Mire megleli, már késő. Olyankor beüti az egyes gombot, így van megcsinálva, nem kell a neveket keresni. A lánya az egyes, a mentő a kettes. Visszahívja, és kérdezi, te hívtál? Ki hívott volna, anyu, miért nem veszed fel, már azt hittem, baj van.

Öreg a néni nagyon. Ébrenlét és szundikálás között csúszkál egész nap. Fejében együtt gomolyognak gondolatok és álmok, emlékek és fantáziálások. Igazán ébren akkor van, amikor a lánya meglátogatja. Az havonta egyszer-kétszer történik meg, a nő középkorú, elvált, sokat dolgozik.

Meg akkor is ébren van a néni, amikor az ebéd utáni szunyókálásból felriadva rendbe szedi magát, ez eltart egy darabig. Haj, szemüveg, fásli, köntös, telefon, járókeret. Elindul, lassan az ablakhoz ér, elhúzza a függönyt, nyitja az erkélyajtót, óvatosan kilép, vigyáz, el ne botoljék a küszöbben. Megáll, liheg, néz előre, ej, de fáj a térdem, motyogja magában, igen, magamban beszélek, mondja ki hangosan, nem baj, ezt is ő mondja. Jobb kezével elengedi a járókeretet, bal kezével az erkélyajtóba kapaszkodik, nehézkesen beleereszkedik a hintaszékbe. Az van neki régről, valaha a férje sajátította ki magának, onnan nézte a tévét, míg el nem aludt. Aztán nem tudták, mit csináljanak vele, a hintaszékkel. A lányát nem érdekelte, ő meg nem ült bele, mégiscsak a Ferié volt ez a szék. Kirakták az erkélyre, ott senkit nem zavar. Lomtalanításkor majd kidobjuk, gondolta a lánya, de ez aztán elmaradt. Különben te is üldögélhetnél benne, anyu, tette hozzá lemondóan, aztán ő lepődött meg a legjobban, amikor a mamát ott találta.

A néni ül, néz, hallgatja, ahogy a szél borzolja a fák lombjait. Üldögélek, nézelődök, hallja, ahogy ezt mondja. És akkor eszébe jut valami. Hogy vajon mi lesz az utolsó

szó, amit életében mondani fog. Ez jó, ez tetszik neki. Lehet vele foglalkozni. Elmegy vele az idő. A hírek nem érdeklik, a keresztrejtvényezéshez nincs türelme, de ez a váratlanul beakadó kérdés felvillanyozza. Hogy mi is az a szó, amit itt hagy maga után: abban a világban, amiben már nem lesz benne. Vagy pont azt a szót viszi majd magával oda valahová? Elhessegeti ezt a gondolatot, nem foglalkozik a másvilággal. Nem hisz benne. A haláltól nem fél, csak a méltatlan átmenettől, attól retteg. De most jó, most van min gondolkodni. Olyasmin, ami fontos. Nézi néha a tévét, de abban már semmi nem fontos. Nincs benne semmi, panaszkodik mindig a lányának, az meg visszakérdez, mi lenne jó, anyu. Nem tudom, mondja, nem tudom, de ami van, az nem jó.

Most jól érzi magát. Picit meglöki magát a hintaszékkel, ring előre-hátra, csak éppenhogy, nehogy elszédüljön. Lehunyja a szemét, a szavakra gondol. Hogy valami fontost kellene utoljára, és hogy vajon mi lenne az. Nagyapa, ő jut eszébe, és elmosolyodik. Ő jó lenne, őt szerettem. Amikor felvágta a dinnyét, két kistányérra rakott egy-egy szeletet, késsel lemetszette a csúcsát, a legfinomabb részt, azt a tányér szélére rakta, ezt a végére hagyjuk, Erzsikém, ez lesz a szájamíze. Nagyapát fogom majd mondani, ha sikerül, de a szájamíze sem rossz. Vagy az a film, mi is volt a címe, amikor Nusi néni, a főbérlő elvitt bennünket a moziba. Egy osztályba jártam a lányaival, és egyszer csak úgy megkérdezte, na, kislányok, megyünk-e moziba. Mi meg, kamaszok voltunk, szinte visítoztunk az örömtől, hogy igen, Nusi néni. Kellemesen ringatózik, egész jól érzem magam, mondja hangosan. Különben a hintaszék is jó szó. Talán nem olyan fontos szó, de jó szó, nekem jó. Résnyire nyitja a szemét, csend van, csak a lombok susogását hallani, a hintaszék lassan megáll. A néni pihenget, nézi az erkély korlátját meg a cserépben a hervatag muskátlit. Egész jó kis muskátli vagy, igazán rendes tőled, hogy még élsz, ígérem, holnap meglocsollak. Hangosan kimondja, hogy tetszik neki a muskátli. Mennyi jó szó, pedig nem is fontosak. És akkor mi van, ha nem fontosak. Nekem jók, és kész, mondja ki dacosan. A jobb kezét birizgálja valami, odapillant, egy légy az. Máskor elhajtaná, most csak bámulja, és elcsodálkozik. Milyen szép fényes, ezüstös a szárnya, és hogy remeg azokon a pipaszárlábain, hát ez igazán érdekes. Ilyen öreg vagyok, és még nem néztem meg rendesen egy legyet. Nézi. Nem mozdul, nehogy a légy elrepüljön. Még a lélegzetét is visszatartja, ül moccanatlan, bizsereg a keze, lecsukódik a szeme. Egyenletesen szuszog, el fogok aludni, gondolja, talán alszik is már.

FECSKE CSABA

ELŐNYTELEN VÁLTOZÁSOK

azelőtt, ha a piacon jártam, megettem
egy lángost, utána a Zöld Ászban megittam
kétszer, néha háromszor két deci hárslevelűt,
és zsebre dugott kézzel fütyörészve, ballagtam haza.
most meg, lángossal kezemben, bor nélkül megbotlottam
a saját lábamban. hülye részeg, mondta valaki jó hangosan,
hogy meghalljam. hirtelen szégyellni kezdem öreg arcomat,
vaksi szememet, botladozó lábaimat és szép faragott botomat,
amivel úgy szeret játszani Luca dédunokám,
ahogy valaha én a nagyapám görbebotjával,
míg le nem ejtettem és meg nem repedt,
hogy aztán se játszani vele, se támaszkodni rá…
különben is, nagyapám meghalt, én meg felnőttem,
utoléltem nagyapámat.

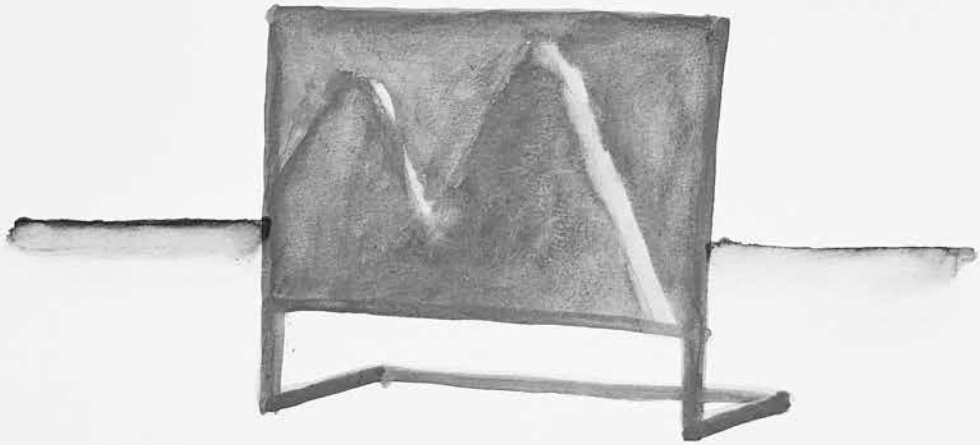

SERFŐZŐ SIMON

EGYETLEN FA SEM

Ők vigyáztak rám,
ők, a kerítés körüli fák,
közülük fölmagasodva
az ágasfa, kútgém.
Ők figyelték, ki merre megy
keresztül a földeken, a Nap felé.

Ők vigyáztak, el ne tévedjek
a bozótos szelekben,
amerre mostanra eltévednék már,
sugaraikkal nem kutatnának utánam
a naplementék sem:
régóta mit se törődnek velem!

Egyetlen fa sem bánkódna utánam,
hisz azóta a földből gyökereiket is kihúzgálták.
Leveleik szétszéledtek,
azóta ki tudja, hol járnak már!

Én is ki tudja, hol hallgatózom
vállam eresze alá behúzódva,
szemem mögé:
magamba lássak csak.
Mindent ott láthatok,
amit valamikor.
Ahogy a kerítés körüli fák is láttak,
miközben ágaikkal
suhogtatták az égi magasságot.

AJTÓM NYITVA

Ha senki nem hallgat rám,
nem még a világ,
szabadjára kellene engedni,
menjen, amerre lát.

Legyen akarata szerint,
ajtóm nyitva áll:
mire megy nélkülem,
majd megtudja legalább.

LAPIS JÓZSEF

HÁZ A TÚLVÉGEN

Az utolsó utáni ház.
A faluban úgy hívták, a túlvégen.
Mintha kertje lett volna a rét.

Évtizedek óta a nyári konyhában élt.
Evett, aludt, hallgatta a rádiót.
Énekelt is néha,
magának, s ha volt kivel.
Kétnaponta lavórban mosdott.
A vizet a közkútról hozta.
A fenti rész üresen állt,
hogy nem jöttek már a gyerekek, ritkán az unokák.

A kaput, az ajtót sokáig gondosan kulcsra zárta minden éjjel.
Bár sosem próbált meg senki betörni.
Így aludta meg azt a pár órát.

Az első szívrohama után elhagyta.
A szokást, hogy bezárjon.
Ne kelljen feltörni az ajtót, ha éjszaka meghal.

Nem kellett feltörni.
Olyan volt, mintha aludna,
amikor egy reggel rátalált a postás,
aki mindennap benézett hozzá.

Járt hozzá két hívő. Jehovák.
Egy asszony meg a lánya.
Református volt, de elbeszélgetett velük Istenről.
Az asszony és a lánya is szerettek nála lenni.
Kávét sosem kértek, csak egy pohár vizet.
Bele sem ittak.

Előbb a disznók maradtak el,
aztán a libák, majd a kakas, végül a tyúkok.
Kutya, macska sosem volt a portán.
Régen, a fogság utáni évtizedekben, tehenek is voltak.
Az volt az igazi.
A tehén az állatok királya.

Előbb a káposzta maradt el, majd a tök, a retek, a paprika,
végül a paradicsom.
Elébb a szőlő is, bár az még termett egy ideig leszedetlen.

A retekbe nehezen törődött bele.
Mindig az a gumós növény jutott róla eszébe,
melyet az orosz fogságban néha kaptak, leltek.
Ha leltek, s az őrök észrevették,
verést kaptak.
A verés ízét hamarabb elfelejtette, mint a növényét.
Azt még ötven évvel később is érezte néha hajnaltájt a nyelvén.

A nővérével üldögéltek a tornácon, amikor megjelentek.
Nem értették, mit beszélnek, kérdeznek.
Puskával hadonásztak.

Mikor három évvel később visszatértek,
az otthon maradottak alig ismertek rájuk.
Az anyja azonnal.
Apja csak később bírt kimenni a konyhába,
a lányához,
akit már nem remélt haza.

Ha a nővéréről kérdezték, csak megrázta a fejét.
Napokkal később tudott volna mesélni róla.
De akkor már nem kérdezték.
Évtizedig senki, semmit nem kérdezett.
Semmiről.

A nővére egy másik növényt lelt, nem a gumósat.
Kilátszott a szára a ruhaujjból.
A puskatus rossz helyen érte a fejét.
Az őrt kivételesen megbüntették.
Nem akart nagyot ütni,
valójában így akarta védeni féléves gyermeke anyját a többiektől.
Sosem tudták meg, mi lett vele.
Az őrrel és a nővére gyerekével.
Azt sem tudták, hogy az a gyerek miért született meg.
Sok gyerek nem született meg.

A csalánt nem tűrte a portáján.
Eleinte dühödten, majd megszokásból irtotta.
Annak is szájában érezte az ízét.
Évekig ez volt mindennapi kenyerük.

Jöjjön el a te országod.
Sokat imádkozott, hangosan.
A hit dolgairól keveset gondolkodott.
De azt egyszer megkérdezte a paptól,
hogy milyen lesz az ország,
ami eljön.

A lépcső szürke töredezettsége.
A füvek sárguló szárazsága.
Sár az egykori tyúkudvaron.
Szélfoszlányokban rejtőző visszhangok.
Emlékillatok.

A postás érezte, hogy baj van.
Máskor is volt csönd Julis néni portáján.
De nem ekkora.
Hallgatott, mint Ukrajna mezőin a holtak.
Feküdt a dikón, betakarózva,
mellette az énekeskönyv
kinyitva hevert.

JUHÁSZ TIBOR

APÁM HAJNALBAN DISZNÓVÉRT ESZIK

Apám hajnalban disznóvért eszik.
Közben nagyanyámnak magyarázza,
hogy hagymából több, sóból kevesebb
kellett volna. Így nem jön ki az édessége,
ugye, fordul nagyapámhoz.

Fogalmam sincs, miről beszél,
hogy mi az édes. A vér?
Most fölém hajol,
és azt kérdezi, kérek-e.
Vörös nyál csap át az ajkán,

lefolyik az állkapocs sörtéin.
Apám hozzáteszi, még meleg.
Konyharuhát keres,
aztán eszik tovább,
pedig ujjai ugyanolyan vörösek.

Nagyanyám szó nélkül kikaparja
a maradékot a kutyának. A fakanalat
és a serpenyőt a vájlingba rakja.
Zavaros a víz, alig látni,
kések hevernek alul.

KARAP ZOLTÁN

A VÁLLALKOZÓ

Az ágyán igazgattam a huzatot, amikor valaki rácsapott a seggemre. Megfordultam, és ott állt fürdőköntösben. Rosszallóan csóváltam a fejem:

– Mrs. O'Canaghan, tudom, hogy ez maga volt.

Eszelősen vigyorgott rám a műfogsorával, visszafordultam, és folytattam a munkámat. Az öregkori demencia egyik fajtája, amikor a páciensek ütlegelni kezdik a nővéreket. Már akit lehet. Az angolok simán visszaütnek, a kelet-európai országokból érkezettek is, de én inkább az afrikaiakkal meg a filippínókkal azonosultam. Ők még századjára is képesek ugyanolyan kedvesen kérni ugyanazt. Ha egyszer otthonba kerülök, tuti, hogy egy afrikait vagy egy filippínót szeretnék magam mellé. Az afrikai országokban eleve nincs is olyan, hogy idősek otthona. Ott a családtagok maguk gondoskodnak az idősekről, ideértve a haldoklókat is. Itt Liverpoolban viszont a legtöbben külön beleírják a szerződésükbe, hogy ha a papa vagy a mama éjszaka halálozna el, akkor csak másnap reggel értesítsük őket. Néha azért betelefonálnak.

– Még él?

– Igen. De sajnos sokat fogyott.

Ez általában az után következik be, amikor az öregek elhatározzák, hogy akkor ideje meghalni. Ha megfeszülsz, sem tudod lebeszélni őket. Még a szaguk is meg-

változik. Leáll a nyelési reflexük, képtelenek enni, a családtagok meg idejönnek, és csipsszel tömik őket.

– Mit csinálnak? Elment az eszük? Hiszen nem tud nyelni!

– De a csipszet úgy szerette régen. Igaz, papikám?

Néha kicsúszik a számon egy-két magyar mondat. Felszabadító valós időben méregteleníteni úgy, hogy a másik mindebből egy kukkot sem ért.

– Most komolyan. Meg akarjátok ölni? Te meg… ááá… mondom, áááá… meg ne fulladj itt nekem. Elmebetegek!

– Maga orosz?

– Majdnem. Ááá. Tessék mondani, hogy áááá… Hungarian.

Eddig még mindet sikerült ilyenkor visszahozni. Egy időre. Hozzáteszem, nekem nincs is meg a végzettségem ahhoz, hogy valakit halottnak nyilvánítsak. Emlékszem, a próbaidőm utolsó hetén épp a reggelit osztottuk ki Sunjay kollégámmal, amikor Harry pikírten megjegyezte:

– A kommunista kifingott.

Nem szívelték egymást. Harry fiatalabb volt ugyan, de mindketten ágyhoz voltak kötve, és mindketten egyszerre hallgatták a rádiót, persze más-más frekvencián. Sunjay és én odamentünk Ben bácsihoz, és megállapítottuk, hogy valóban beállt a hullamerevség. Sunjay aznapra csak beugrott helyettesíteni. Neki sem volt meg a diplomája.

– Most kinek szóljunk? A mentősöknek? – kérdeztem.

– Hát… nekik semmiképp.

Láttam, hogy Sunjay kezd ideges lenni. Még sosem láttam kétségbeesni. Valahogy mindig olyannak tűnt, mint aki az anyatejjel szívta magába Buddha beszédeit. De most egészen rémisztő volt. A szeme fehérje szinte világított a sötét arcán. Fekete szemöldökeit úgy ráncolta, mintha össze akarná őket érinteni. Szinte vártam, hogy sikerül neki, és ugyanabban a pillanatban kinyílik a harmadik szeme. Nem a halál volt rá ekkora hatással, hanem az adminisztráció.

Kimentünk a dohányzóba. Úgy mentem utána, mintha a serpám lenne. Egy serpa, akinek tériszonya van.

– Végül is elég szarul volt az utóbbi időben, nem? – nyugtatgattam. – A gyilkosság gyanúja fel sem merülhet. Vagy a gondatlanságé. Mi teljesen tiszták vagyunk. Jól mondom, Sunjay?

Volt olyan esetünk, amikor ki kellett hívni a rendőröket, mert nyolc napon túl gyógyuló sérülés keletkezett. Az egyik öreg, a nevére már nem emlékszem, talán tavaly halt meg, egy mankóval ütlegelte a szobatársát, amiért az éjszaka horkolt. Egy tapasztalatlan kolléga akkor valamiért kiütötte a kis csávót, aki viszont azonnal feljelentette. Szóval, a rendőrök ismerték a járást. Emlékszem, amikor Janice-re is zsarut hívtak, mert kizsebelte a gondozottakat. Pedig jó csaj volt. Mindig is bejöttek a tetovált lábszárak, ő pedig nem csak ott, de mindenhol viselt kisebb-nagyobb motívumokat. Amikor azt mondom, mindenhol, akkor azt úgy is értem. Láttam. Arra is emlékszem, amikor a gazdasági igazgatót bilincsben kísérték el, miután kiderült, több nővért is molesztált. Bárhol előfordulnak kisebb hibák, amiket a megfelelő szinteken el lehet simítani, és ezeken a szinteken rólunk sem feledkeztek meg, szóval, nem volt miért szégyenkeznünk. Jó hírben álló egyházi intézmény voltunk. A lakóink nagyjából hasonló előélettel kerültek be. Leestek

a lábukról, a család lepasszolta a gondozásukat, eladták az öregek házát, amiből ki tudták fizetni az előleget, a biztosításokat és a havi díjat. Ha egy-két hét alatt elhunytak, a pénz ugyanúgy az otthoné maradt, mivel adományként papírozták le az egészet. Szóval Sunjay ideges volt. Egymás után hívta a számokat a céges telefonról. Mindenki lerázta, vagy eleve fel sem vette. Nyár volt, és aki tehette, elhúzta a csíkot, nemcsak a városból, de az országból is valami naposabb vidékre.

– Mi van? Meghalt valaki? – kérdezte Grace, a kosaras termetű konyhásnő, és rágyújtott egy Marlboróra. Ha csak ránéztem, éreztem a hónaljszagát. Édes volt, és sós, savanyú és keserű. A heti menü ötven árnyalata.

– Eltaláltad – feleltem.

– Fasza. És hívtátok már a vállalkozót?

Sunjay tekintete felderült.

– Őt kell hívni ilyenkor?

– Persze, ők mindent elintéznek.

– Istenem, megölelhetünk, Grace? – kérdeztem.

Sunjay már ott is termett, és megpróbált annyi húsba kapaszkodni, amennyibe csak tudott. De még így is jutott bőven belőle. Grace pontosan úgy tűrte az egészet, mint amikor fiatal korában bedobott egy büntetőt, és a csapattársai örömükben körbefogták. Nem sokkal ezután Sunjay megtalálta a temetkezési vállalkozó számát. Alig egy percet beszéltek, Sunjay szinte csak igennel és nemmel felelt, és maximum tíz perc telhetett el, mire a portás már engedte is be az udvarba a fekete Mercedest. Hamarabb kiértek, mint a mentő, nem vicc. Le sem állították a motort. Kinyíltak a furgon ajtajai, két fekete öltönyös, kigyúrt fickó szállt ki, meg egy vörös hajú nő fekete tűsarkúban és fekete dekoltázzsal. Bármelyik James Bond-filmben méltó partnere lett volna a gonosz főhősnek. A cipőtalpak fegyelmezett ritmusban kopogtak utánam a folyosón, amit a hordágy kerekeinek egyenletes búgása kísért. Az egyik fickó színes bőrű volt. Az előtérben tévéző két öreglány tátott szájjal stírolta, ahogy elhaladt mellettük.

– Itt lesz, jobbra, a fal melletti ágyon – mutattam nekik.

Bementek, keresztet vetettek, és egy határozott emeléssel a hordágyra tették Ben bácsit, aztán egy fekete lepedővel letakarták, majd kitolták a kocsihoz. A nő csak felügyelte a munkafolyamatot, de befelé és kifelé menet is használta a kézfertőtlenítő automatát. Miután betették Ben bácsit az autóba, a két fickó beszállt, a fekete furgon lassan elindult a kapu felé.

– A nő miért nem száll be? – kérdeztem.

Sunjay megkönnyebbülten dohányzott, közben a telefonján görgette a pár másodperces videókat. Felnézett, és hosszasan bámultuk a vállalkozót.

– Ezzel adja meg a végtisztességet. Ez a szokás – azzal leejtette fejét, és folytatta a telefon képernyőjének simogatását.

Pedig káprázatos látvány volt. Az autó ragyogott, az oldalán visszatükröződött a vörös hajú nő alakja, aki méltóságteljesen sétált a kerekek mellett. Amikor a portásfülkéhez ért, biccentett a portásnak, aki köszönésre emelte a tenyerét, és közben egy gomb megnyomásával felemelte a sorompót. A vállalkozó beszállt, majd kikanyarodtak a főútra, és a sorompó lassan visszaereszkedett.

Sunjayra néztem, és eszembe jutott, hogy a reggelit a második emeletre még fel sem vittük. Rohadtul be fognak ránk rágni.

– Nem kéne gyorsan kiosztani a kaját?

– Előbb ki kell tenni a fekete zászlót.

– Nem lehetne kicsit később?

– Nem, nem. Ketten vagyunk az egész házban. Ki tudja, mikor jönnek a cuccokért. Érted?

– De hát… még nem is tudják.

Sunjay szigorúan nézett rám, és összeszorította a fogait. Nem akartam tudni, mi jár a fejében.

– Jó, te törődj a zászlóval, én meg viszem tovább az emeletet – mondtam. Sunjay zsebre vágta a telefont, elnyomta a cigit a klumpája talpán, én meg elindultam a személyzeti lift irányába.

Az elmúlt héten minden áldott nap esett. A meteorológiai szolgálat hőségriasztást adott ki Angliára és Walesre. A fülledt, párás levegő miatt a biztonság kedvéért magamhoz vettem egy doboz fejfájás-csillapítót.

– Jó reggelt, Mrs. O'Canaghan!

– Ez magának jó? Ez magának reggel?

– Sajnálom, de volt egy kis elintéznivalónk.

– Mi meg itt éhen halunk! Az senkit nem zavar?

– Tényleg sajnálom.

– Az a maga baja. Vigye innen a fenébe a hideg teáját. És tanuljon meg rendesen angolul.

– Rendben.

– Most pedig igazítsa meg a lepedőmet!

– Máris, Mrs. O'Canaghan.

Az öreg hölgy felhúzta magát a járókeret segítségével, és mögém állt. Ahogy lehajoltam, rácsapott a seggemre. Elfordítottam a fejem, és láttam, ahogy a szomszéd ágyon rajtam röhög a szobatársa. Neki is műfogsora volt. Profi munka, tényleg olyan volt, mintha a sajátja lett volna. Nem lepődnék meg, ha ezt is valahol Magyarországon készítették volna. Nem egy nyugdíjast látni, akik a foguk miatt repkednek Európa felett, mert még így is olcsóbb, mint itt, Angliában.

– Így jó lesz?

– Megteszi, fiacskám. Látszik, hogy nem volt katona. Na, tűnés!

Megnéztem az aktáját, amikor az első napom végén itt maradtam túlórázni. Mindenkiről volt egy csomó feljegyzés. Orvosi, pszichológusi vélemény, laboreredmények, ilyesmik. Mrs. O'Canaghan 1920-ban született, és arra a kérdésre, hogy mikor volt a legboldogabb, azt felelte: a lőszergyárban. A második világháború idején mérnökként dolgozott ott, és a mai napig erre emlékezett vissza a legszívesebben. Boldogan elfogadtam volna nagymamámnak, bár nem tudom, milyen érzés unokának lenni, mivel én a saját szüleimet sem ismertem, nemhogy a nagyszülőket.

Mentem tovább. Janis felfekvése szépen gyógyult. Amikor először láttam, a csontig le volt rohadva a bőre, de az orvosi vatta valahogy képes elhitetni a szervezettel, hogy nincs is akkora gáz, és így lassan, de elkezdődik a regenerálódás. Az egyetlen dolog, amire panaszkodott, a migrénje volt.

– Nincs nálad egy Zomig, fiam? Megőrjít ez az idő. Inkább esne!
– Nézze csak, Janis, ide tettem, ez lesz az, a fehér.
– Te vagy a kedvencem, kisfiam. Hogy is hívnak?
– Hívjon csak fiacskámnak, már úgyis megszoktam!

Az emelet kettes szobája házasoknak volt fenntartva. Most is volt egy házaspárunk, őket nemrég egyesítettük, mivel nem egyszerre költöztek be. Nancy otthon maradt még kerek tíz évet, amíg férje, Gerald bent várta, és egymás után rakta ki a puzzle-képeket. Először csak a szobája volt tele a kirakós képekkel, aztán már az intézmény folyosóján is megjelentek. A családtagok hozták ezeket a dobozokat, amiken csupa olyan helyszín volt, ahol Nancy és Gerald valaha együtt jártak. Jó ötlet volt, csak nem működött. Vagy másként, mint ahogy tervezték. Most már Nancy is itt lakik. De annyira demensek mindketten, hogy nem emlékeznek az együtt leélt több mint hatvan évre. A családtagok szerint soha ilyen jól nem értették meg egymást, mint a puzzle kirakása közben. Néha valamelyiküknek mintha bevillanna egy-egy közös emlék, megáll a kezük a levegőben, elrévednek a távolba, aztán hirtelen összeillesztik a darabokat.

Betoltam nekik a kis zsúrkocsin a reggelit. Mindketten aludtak, vagy csak úgy tettek. Nem akartam zavarni őket.

A hármas szobában Louise egyedül lakott. Már megint letépte magáról a sztómazsákot. Még szerencse, hogy reggel volt. Éjszakai műszakban gyakran megy a hasa neki és a többieknek is, mivel a délelőttös kollégák rengeteg csokival etetik őket. Úgy vannak vele, amíg csokit esznek, boldogok, és nyugodtan elvannak. Mire jön a műszakváltás, minden a feje tetejére áll.

– Mindjárt segítek, csak ne mozdulj, rendben?

A foteljában ült. A belei kilógtak az oldalán. Nem válaszolt, csak bámult maga elé. Letettem elé az asztalra a tálcát, és elindultam a szoba sarkából összeszedni a sztómazsákot. Már majdnem odaértem vele a fotelhez, amikor a bélsár elindult, és szivárogni kezdett egyenesen az ölébe. Gondoltam, ezt jobb lesz megvárni.

Leültem egy székre, az órámat néztem, és azt számolgattam, mennyi időbe telik, mire elintézem az egész folyosót. Nem akartam otthagyni egyedül. Sunjay rutinos volt. Fél évvel hamarabb kezdett itt. Egyből lecsapott a zászlós melóra. Legközelebb én fogom kitenni, fogadkoztam magamban, aztán óvatosan visszatettem a zsákot a helyére, megetettem és megitattam Louise-t, és adtam neki is egy fejfájás-csillapítót. Még öt szoba volt, ami a korábbiaknál simább ügy volt.

Miután befejeztem a reggeliztetést, kutyultam magamnak egy bögre kávét, és ledobtam magam egy kényelmes fotelbe. A kávé kicsit kilöttyent, de már nem számított, annyi pecsét volt a fehér nadrágomon. Pár lépésre tőlem a kanapén a két hölgy még mindig ott ült, és gumicukrot szopogatott. Testvérek voltak, és egyikük sem ment férjhez.

– Kérsz még egyet?
– Egy utolsót.
– Az előbb is ezt mondtad.
– Adsz vagy nem?
– De már csak fekete van.
– És?
– Azt is elszopogatnád, ugye?

– Hát… Ahogy elnéztem, nem férne be a számba.

Úgy nevettek, hogy egy árva hangot sem adtak ki, csak a válluk mozgott fel-le, közben valami régi szerelmes film ment a tévében. Kortyolgattam a kávémat, a filmben pedig mindeközben úgy csókolóztak, hogy az arcuk egyik felét, majd a másik felét is hozzányomták a másikéhoz, és félúton egy pillanatra összeért az ajkuk is. Egy kicsit elaludtam abban a fotelben. Sunjay tizenegy körül tért vissza. Egy hűtőtáskát cipelt, és azt kiabálta tökéletes angol kiejtéssel, hogy „jégkrém, jégkrém, ki kér jégkrémet?". Máskor is láttam tőle ilyen akciót, de ezt most kifejezetten jó időzítésnek tartottam. Kicsit drágábban ugyan, de hozzájuttatta a bentlakókat egy kis hűsítő élvezethez. Aztán egy fekete kukászsákba összedobálta Ben bácsi személyes holmiját, és lerakta a recepción. Délután érte is jött egy férfi. Aláirt néhány papírt, kezet fogott velünk, megköszönte a munkánkat, és otthagyta a zsákot. Estefelé Mrs. O'Canaghan rácsapott a seggemre. Nicole-t kiütötték a fejfájás-csillapítóként adagolt nyugtatók, és ugyanez történt Louise-zal is. Szép rendben adtuk át a műszakot. Senkinek nem lehetett panasza. Szerettem Sunjay mellett dolgozni.

LACKFI JÁNOS

ELMÚLIK

Elmúlik a gyerekkor, és elmúlik a fogfájás,
elmúlik a szerelem, és elmúlik a fiatalság,
elmúlik a kamaszpanasz, és elmúlik a pattanás.
Elmúlik e világ hiúsága, és elmúlik e világ dicsősége.
Elmúlik a Római Birodalom, és elmúlik a drogkartellek
világuralma. Elmúlik a kolerajárvány, és elmúlik
minden idétlen frizuradivat. Elmúlik a bántalmak emléke,
és elmúlik a majálisok önkívületig való részeg és
izzadt táncolása. Elmúlik éjfél és vele egy kimondhatatlanul
hosszúnak tűnő nap, elmúlik negyven év munkaviszony,
és eljön a nyugdíj. Elmúlik a bejáratott cipő szorítása,
és elmállik a cipő, mely új korában még szorított.
Elmúlik a nyár izzó hősége, hogy jöhessen a szutykos
ősz, és elmúlik a tavalyi hó, aztán lehet, hogy idei hó
már nem is lesz. Elmúlnak a zsibbadt vidéki délutánok,
és elmúlik a nagyvárosi kávéházak nyüzsgése.
Elmúlik a zsibongó strandélet, és elmúlik a szorongás,
már nem is emlékszünk arra, hogy min szorongtunk
tavaly ilyenkor, csak arra, hogy ma min szorongunk,
bár jövőre már erre sem fogunk emlékezni, hiszen
elmúlik. Elmúlnak a boldog békeévek, és elmúlik

a háború, hogy átadja helyét egy újabb és még
kegyetlenebb háborúnak. Az elmúlt háborúk
geometrikus sorokba rendezett hófehér keresztjei
közt elviselhetetlen harsánysággal üvölt a gyep
harsányzöldje, rajta elmúlt megemlékezések virágai
fonnyadoznak, felette meg madarak röpdösnek bolondul.
De elmúlnak a madarak is, ahogy már annyi
madárgeneráció múlt el, mióta az elmúlt háborúkban
megölt testek elporladtak, és újabb és újabb fészekaljak
keltek ki és porladtak el a madáréletek háborújában.
Elmúlik a kínos feszengés, és elmúlnak a végtelen
beszélgetések, elmúlik az éjszakai bepisilés,
az allergia meg az asztmás hajlam. Ami nem múlik el,
azt majd később kinövi a gyerek, amit nem nő ki,
ahhoz hozzászokik, mintha mindig is így lett volna,
majd elmúlik, ha elmúlik ő maga is. Elmúlik a frász,
amit a ház felett tízpercenként elhúzó repülők
moraja keltett bennünk, Úristen, ehhez nem lehet
hozzászokni, de pár hét múltán már észre se vesszük,
és azon töprengünk, a repülő lett kevesebb, vagy
csak mi szoktuk meg, ahogy az ember hozzászokik
mindenhez, ami nem múlik el. Elmúlik a múlt iránti
nosztalgiánk, és feltámad a múlttá vált jelen iránti
nosztalgiánk. Ami nem múlik el, az is elmúlik,
lejár a szavatossága, elkopik, kilyukad, elkoszolódik,
nem indul többé, kidobjuk, eladjuk, elajándékozzuk,
újat veszünk helyette, az is elmúlik. Mert elmúlik
az újnak újszerű állapota is, a megkíméltsége,
használtas lesz, viseltes, hozzánk idomul,
kézhez szokik, kicsit kinyúlik vagy összemegy,
itt-ott behorpad, kihasasodik, megfakul észrevétlen.
Elmúlnak a színek, az ízek, a szagok, pedig élénkek
voltak, megszokhatatlanok, idegenek, mostanra
otthonossá szelídültek, egymásba oldódtak, a múlás
időzítője már dolgozik bennük. Elmúlnak a soha
vissza nem térő árzuhanások, az új generációs, hipermodern
típusok, a tomboló sztárkultuszok, az engesztelhetetlen
dühök, az ellenállhatatlan csáberők, a mindent kontrolláló,
elpusztíthatatlan kiskirályokból reszketeg aggastyánok
lesznek, járókerettel járnak, unokáik támogatják őket,
elmúlnak a felhős napok és a verőfényes napok.
Ami elmúlhat, az el is múlik, jobb a múlhatatlanba
fektetni be ingó és ingatlan értékeinket.

TOMAJI ATTILA

HELYZETJELENTÉS

Madár keresi feldúlt fészkét.
Csak a víz marad betöretlen.
Itt élek vágyódva, sodródva,
ez itt a hely, hol megöregszem.

Vágyódom, sodródom mindegyre,
s hallgatom a hullámvert folyót,
mi orsózik medrében. Remeg
kopott szemem, két zörgő bozót.

Szerettem ragyogtatni tollam,
röpülni, suhogni ég alatt,
élni csak, mint egy részeg isten,
ki elterül majd, térdre, hanyatt.

ÖREG HAJÓS

Bejártam az öblöket, szigeteket, holtágak
s árterek lassú vizét, volt, hogy ismertem
célomat, de inkább csak sodort egy isten
haragja, mondták ezt sorsnak is akkoriban.

Aztán ősz hajú évek, hallgatások kora
jött. A házam udvarán lézengő ifjakhoz
hiába szólnék, nem érdekli őket a másik
múltja, csak ami itt vergődik a mostban,
nézik lehajtott fejjel a kezüket, mintha lenne
benne valami, az üres kezüket, vagy ülnek
a parton, s arcukat bámulják a futó vízen,
üres arcukat. Errefelé lassú az idő, nehéz
felidézni, mi minden történt korábban,
nem látom már tisztán a homályló részeket.

Mintha szerettem is volna, dereng egy-két
nő szava, nehéz illata, megnyílt teste, s most,
hogy az istenek már nem vágynak az ember
közelére, és se nem támad, se nem segít
közülük egy is, utamat befejeztem. Szégyen

tölt el, ha a feleségemet nézem, vásznait
varrogatja, teregeti a tenger felől jövő szélben,
vagy jön vízből kimentett fiam, az ő járása
is elnehezült már. Mintha a másik fiút is
látnám bolyongani a parton, nem tudta,
mit rejt egy asszony haragja, s mivel jár
apák szemébe nézni, ezért kellett halnia.

Ülök itt évek hosszú sora óta, árnyak közt,
elherdált szívvel, várom a sorsom, hogy
telne el végre a kimért idővel. Csordultig
nehezültem azzal, mit az évek hoztak,
amivé gömbölyítették elmém, s remélem,
kihordott halálom is megszületik lassan.
De nem tengeni születtem, mint az állatok,
se tapadni kőhöz ostoba kagylóként, tudni
akarom, hol nyugszik le pontosan a nap,
ezért ha hallanám a hívó hangot, indulnék
ismét, eveznék a meztelen tengeren, mennék
mindig napnyugatnak, s amit könnyeknek
hinnétek, víz lenne és sár arcomon, semmi más.

BALÁSSY FANNI

A TENGER

Le sem veszi tekintetét a felhőkről. Mostanra már a csizmaszár felett járhatunk, aratás utáni szántóföldeket, terrakottaszínű kontytetőket képzelek az összezáró fellegek alá. A tizenhetedik sorban percek óta ordít egy gyerek, a környéken ülők többen fészkelődnek, egy idősebb úr hátrafordul, számonkéri a szülőket, mire hangos szóváltásba keverednek, a légiutas-kísérők próbálják csitítgatni őket. Ő azonban rezzenéstelen arccal nézi a felhőket, és csak akkor kapja el az ablakról a pillantását, amikor anya finoman megérinti a karját, hogy megkezdjük a landolást, csatolja vissza az övét.

A kerekesszék a hatalmas géptest mellett áll összecsukva, a karfájáról sárga cédula lóg. Győzköd minket, hogy teljesen feleslegesen hoztuk el, de miközben áttoljuk a reptéren, törődötten ismételgeti, hogy igen, ez valóban sok lett volna. A transzfer koszos utakon kanyarog, a napárnyalatú házak falán graffitibetűk, a kukák felborogatva. Látom az arcán az értetlenséget meg a csalódottságot. Hiába beszélek a lelkére, hogy nagyon szép lesz, látszik, nehezen hiszi el. A Google Maps a következő megállót jelzi, anyával szedelőzködünk, táskapántok lógnak a vállunkról. Sziszegve nyílik az ajtó, egy spanyol férfi segít lerángatni a buszról a kerekesszéket. Ülj bele!, rimánkodunk, ő meg állítja, hogy jólesne egy kis séta. Két sarokig bírja, hátát a falnak veti, szuszog, próbál kiegyenesedni. Legyőzötten helyet foglal a székben, szótlanul néz maga elé, figyeli a mellette elsuhanó tömeget.

Macskakövek és hatalmas bazalttömbök sormintája adja az utat. Rázkódik, ahogy tolom, azzal viccelődik, hogy reméli, nem harapja el a nyelvét. Nem csak őt éri váratlanul a helyzet, haragszom magamra, amiért nem voltam körültekintőbb a helyszín kiválasztásánál. A torkomat kaparja a gyomorsav, egy pillanatra megállok, a zsebemben turkálok, nyálat gyűjtök, és lenyelek egy Pantoprazolt.

A szállás egy ódon társasház második emeletén található. Anyával megragadjuk a széket a kerekeinél, és a szűk, kanyargó lépcsősoron felküzdjük a lakásig. Ő csendben szedi a fokokat mögöttünk, minden fordulóban megáll. Hullámokban tör rám a feszültség, hogy talán nem gondoltuk át eléggé, nem lett volna szabad vállalni az utat, de amint lepakolunk, és kicsit kifújja magát, a tengerről kérdez. Azt mondja, meg merne esküdni rá, hogy érzi az illatát. Azóta mozgatja a fantáziáját, amióta átadtuk neki a repülőjegyeket.

Hátizsákba pakoljuk a strandfelszerelést, leküzdjük a kerekesszéket a lépcsősoron, és elindulunk a tenger felé. Az út a szélesen elnyúló sétálóutcán át vezet, amely a bazilika előtti térbe torkollik. A göcsörtös bazaltkövek helyét csiszolt gránitlapok veszik át, akadálytalanul gördül rajtuk a kerék. A kéken erezett márvánnyal díszített templom egyből magára vonja a figyelmét. Int, hogy álljak meg, és feltápászkodik a székből. A bazilika előtt bámészkodók döbbenten figyelik a jelenetet, Jézus csodatételeit látják megelevenedni. Anyába karol, és felsétál a léptektől simára kopott lépcsőkön. Odabent barokk gazdagság, aranyozott puttók, csavart oszlopok, az egyik oldalsó oltár alatt pedig üvegkoporsó, akár a mesében. Benne egy aszott test, a város védőszentje, az inak barnán a csontra feszülnek, a szemgödör ásít, a fehér vászonruha beszürkülve. Megremeg a lába, szótlanul megfordul, és minden erejét összeszedve kisiet az épületből. Rád gondol, a fehér ingedre, amibe felöltöztettünk, a nedvességet vesztett izomkötegekre, arra, mi lehet a szemeddel.

Nem hajlandó a székbe ülni, hiába kérjük. Sétálni akar, és megragadja a szék fogantyúját, mint egy járókeretet. Céltudatosan tolja maga előtt: nem a mediterrán nap alatt jár, hanem a Groza park hársfái között, és maga előtt látja a megritkult hajad, a hófehér fejbőrödön kirajzolódó anyajegyeket. Egy év telt el, a szövetből kikopott az illatod azóta, de a támlán látszik még, hol törte meg az anyagot a hátad íve.

Óvatosan lépdel a köveken, kislányosan felsikolt, amikor a hullámnyelv utána kap. Erősen kapaszkodik belénk, attól fél, hogy elsodorja a víz. Többször megjegyzi, mennyit fáradoztál, hogy megtanítsd úszni, mégsem jártál sikerrel. Az algától sikamlós biztonsági kötél mellett talál magának biztos pontot, erősen fogódzkodik, nem mozdul onnan. Minden hullámot az első izgatottsággal fogad. Amikor a víz az arcáig csap, megnyalja a szája szélét, és elfintorodik az erősen sós ízre. Nincsen messze a reptér, negyedóránként elsuhan a fejünk felett egy-

egy gépmadár. Addig követi őket a szemével, amíg el nem tűnnek a felhők között. *Éreztem, hogy közel volt*, mondja, és az összezáró fellegeket figyeli. *Ahogy ott fenn jártunk, éreztem, hogy itt kell lennie valahol.* Itt kell lenned valahol. Mi is az égre szegezzük a tekintetünket. Körülöttünk pancsoló gyerekek, ugráló kamaszok, egymásba gabalyodó párok, a tenger és a fürdőzők beszélgetésének moraja. Mi csöndben állunk a tengerben, és az égboltot kémleljük.

REGŐS MÁTYÁS

ZSEBLÁMPAFÉNY

Az emlékezés hazugság, elfedés.
Rendetlen játékhalomra rádobott

takaró. Égig érő lábak előtt
állok. Nem értem, hogy bízhattam ebben,

mögöttem hepehupás, arcpirító,
gyerekes ténye ferdítésemnek, a

bizonyíték. De legbelül ott a város,
tejes fényben úszó délelőttök

láthatatlan házai. A takaró-
mélyi félhomályban még őrjáratra

indulnak mozgásban maradt napjaim.
Elmúltak, kimúltak között haladnak

át, háton vergődő kisautók, fakó
indiánok mellett tétováznak,

mentenék a menthetőt, de lopva föl,
már fölfelé figyelnek, romvárosuk

törékeny tornyait egyre hajlító,
összepréselő kárpitboltozatra.

Persze, ez legenda, bazári fogás,
eseménynek álcázott ismeretlen.

Mögöttem a formátlan kupac, mintha
takarhatnám tökéletlenségét vagy

anyámasszony-praktikáimat, mintha
elnyerhetném arctalan számonkérőm

jóindulatát. Ökölbe szorítom
kezem, megméretek. Mindeközben a

semmiben matató zseblámpafényre
gondolok, túlélők kis csapatára

takaróm sötétjében, az utolsó
őrjáratra.

BENE ZOLTÁN

VIGASZ

Két kézzel, tíz körömmel kapaszkodik az életbe, pedig jobban járna, ha elengedné. Foggal csak azért nem, mert egy sincs neki.

Mindenki úgy tesz, mintha nem hallotta volna. Mindenki, azaz a két fivér, a húg és a három unoka. A hetedik látogató, a jópofáskodó fiatalember, az állam képviselője, idétlenül vigyorog.

Odakinn szokás szerint tüzesen süt a nap. Mivel az épület a búra szélén helyezkedik el, az ablakokat hiába vonták be szűrőréteggel, aki pár pillanatnál tovább arrafelé néz, megfájdul a szeme.

Az ágyban fekvő test olyan, akár egy múmia. Mintha mindent kiszívott volna belőle egy hatalmas pók. Szikkadt bőrzsák.

Vajon miért ment ki, tűnődött az egyik fivér.

Érezte, hogy közel a vég, látni akarta még egyszer, gondolta a másik.

Szegény bátyám, mindig is olyan hebehurgya volt, csóválta a fejét a húg.

Az unokák unatkoztak, a körmük alól piszkálták a koszt.

A hetedik, a hivatalnok, vakarózott.

A múmia nem látta a látogatókat, de tudta, hogy ott vannak. Közömbösséget érzett. Amióta visszatért, még annyit sem jelentett számára a világ, mint előtte.

Két nappal korábban fogta magát, és elhagyta a védett települést. Tisztában volt azzal, hogy ez lesz az utolsó útja, hogy ez az út maga a halálos ítélet, mégis nekivágott. Elmúlt nyolcvan, noha alig tűnt többnek hatvannál. Pedig nem cseréltek ki rajta semmit. Még fogakat sem engedett beültetni a szájüregébe, megelégedett az idejétmúlt, sok kényelmetlenséggel járó protézissel. Az ízületeit minden harmadik-negyedik mozdulatnál érezte, a csípője rendre sajgott. Nem bánta.

Ahogy kilépett a búra alól, a védőruha ellenére azonnal égetni kezdte a nap. Fölült a biciklire, nekivágott a régi útnak. A töredezett, egyúttal nyúlósan lágy aszfalton erősen kellett figyelnie, nehogy kátyúba fusson s beleragadjon. A messzeségben látta az új út nyílegyenes vonalát, rajta a hatalmas járműveket: embereket, élelmiszert, használati cikkeket szállítanak. A hangjuk nem ért el hozzá, pedig nem haladtak olyan messzire tőle. Soha nem tudta megszokni ezeket a hangtalan hajtóműveket.

Körülötte kiégett, kopár táj. A sivatagnál is sivatagabb. Megállt egy pillanatra, levette a napszemüveget, s kényszerítette magát, hogy a szemgolyójába nyilalló fájdalom ellenére szabad szemmel nézzen körül. Sárga és szürke minden így is, állapította meg keserűen. Sehol egy bármilyen aprócska zöld felület. Tovább tekert, a speciális gumi nehezen birkózott meg a málló, félig olvadt, gidres-gödrös aszfalttal. Három órán keresztül tekert.

A város állt még. A házak első pillantásra olyannak tűntek, mintha minden rendben lenne. Bár az utcán teremtett lélek nem járt, egy pillanatig mégis azt hihette bárki, nincs itt semmi különös. Pedig egy lakatlan város igenis az. Különös.

Leszállt a kerékpárról. A levegő tikkasztóbb volt, mint a búra alatt, de belélegezhető. Az utca forróságát a speciális talpú cipőn keresztül is érezte. Gyorsan megtalálta a házat. A kertet mintha lángszóróval égették volna le. Kedves szilvafája száraz csonk, néhány ágakra sült levél. Legyek zümmögték körül. Zöldesen csillogó, nagy testű legyek. Meg-megcsípték, aztán odébbálltak, hamar belátták, mit se tudnak kezdeni ezzel a nagy darab hússal. Még. Gyorsan tanulnak, állapította meg magában az öreg.

A nap égette a tarkóját, hiába viselt különleges sapkát. Álldogált egy ideig a kertben, maga elé képzelte, milyen volt egykor, aztán végigjárta a házat. Az ajtót könnyedén belökte, a rozsdás zárnyelv hamar engedett. Huszonöt éve nem lépett be ide, hiszen öt évvel a kitelepítés előtt a felesége már kipenderítette őt innen. A bútorok egy részét megismerte, a többit nyilván az utolsó öt esztendőben vásárolta az asszony. Keserűen elmosolyodott. *Asszony*, milyen hülyén hangzik. Kimondatlanul is hamisan cseng. Soha nem utalt így a feleségére. Most egy másik kolónián él. Ha még él. Az öreg abban bízott, él még.

Abban is, hogy ő viszont már nem sokáig. Emlékezett, amikor harminc éve meghalt az apja. Az utolsó hetekben pelenkázni kellett, emelgetni azt a nagy, valaha erős testet, alászuszakolni a pelenkát, összekapcsolgatni az oldalán. Emlékezett a megalázottságra a tekintetében. A szégyenre. Ezt el fogja kerülni, nyugtázta elégedetten. Akik olyat tettek, mint most ő, soha többé nem végezték a szükségüket. Kiégette belőlük a nap. Senki nem tudta megmagyarázni, miért. Hogy aztán a rokonai megússzák-e azt a sokkot, amit neki nem sikerült, azt nem tudhatta, ilyen tekintetben nem sokat változott a világ. Az utolsó napokra az apját kórházba vitték. Amikor – emlékszik jól, egy csütörtöki napon – telefonált, hogy érdeklődjön az állapota felől, hosszas kapcsolgatás és várakoztatás után egy fiatal, részvétlen női hang közölte: ja, a bácsi meghalt az éjjel, nem szóltak maguknak? Nem, nem szóltak. Végül is, mindegy is. Amiről időben szóltak, azzal sem tudott senki semmit kezdeni. Még talán jobb is utólag megtudni a változtathatatlant. Az emberek egészen jól teljesítenek reménytelen helyzetekben.

Elhagyta a házat. Letört egy kis darabot a szilvafa kérgéből, zsebre rakta, nyeregbe kapott, és elindult vissza, a védett település felé. Amikor elhagyta a rozsdaette várostáblát, talán könnyezett, ám a nedvesség észrevétlenül párolgott el a szeméből, mintha soha nem is létezett volna. Körülötte az egykori Alföld. Ahol hajdan a szépséges, szőke folyó kanyargott, goromba árokrendszer. Minden sárga és szürke és fekete, csak a gigantikusra nőtt legyek teste foszforeszkál zöldesen.

Csaknem múmiaként érkezett vissza. Másnapra egészen azzá vált. Harmadnapra meg fog halni. Öreg volt, mindkét értelemben: sokat és sokáig élt, s közel járt a halálához.

A hét látogató elhagyta a kórtermet. Nem lehet itt már segíteni, nyugtatta őket egy fiatal, részvétlen női hang.

Két kézzel, tíz körömmel kapaszkodik az életbe, pedig jobban járna, ha elengedné.

A fivére hangján visszhangzik a fejében a mondat. Hamisan. Hiszen a hivatalnok mondta. Honnan vehette, megfoghatatlan. Vajon azt hitte, véletlenül ült biciklire? Azt gondolta,

nem volt tisztában azzal, mi történik majd? Úgy vélte, megzavarodott, eltévedt? Vagy egyszerűen csak nem akarta elfogadni, amit tett? Ahogyan azt sem értette senki a környezetében, miért nem cseréltette ki a csípőjét, a térdét, mi okból tűrte inkább a kényelmetlenségeket, akár a fájdalmat is? Így, a végén, be kellett vallania, hogy ezt igazán ő maga sem értette. Mindennek azonban már semmi jelentősége. A markában a kéregdarab a szilvafáról. Odakinn a búra fölött a gyilkos nap. Odakinn a búra körül a kopárrá égett, halott sivatag. És a zöldesen foszforeszkáló, nagyra nőtt legyek. S ott a város is, amelyet úgy szeretett. Benne a ház. Ha visszakaphatná mindazt, amit érdemes, valóban kapaszkodna ő két kézzel, tíz körömmel, de akár mind a hússzal is. De már nincs miért kapaszkodni. És csak remélni tudja, hogy valaha azért még volt. Ez az egy nyújt vigaszt, ez a halvány, pisla remény.

REKE BALÁZS

RÉZ

Legalább száz sirály körözött a levegőben a szeméthegy felett. Arra vártak, hogy az éppen megérkező teherautó földre borítsa a hulladékot. Közben kövér dízelkormot köpve beindult a kompaktor, hatalmas, tüskés vaskerekei zúzni kezdtek. A sirályok csak erre vártak, hogy a porhanyósra feltört talajból ki tudjanak csipkedni minden falatot. Miközben dolgozott a gép, kicsivel arrébb két gólya is leszállt. Figyelték, mi történik, s közben csőrükkel lökdösték oldalra a nagyobb földdarabokat.

Az öregember párszor még rátolatott a kompaktorral a képlékenyebb részekre, majd leengedte a tolólapot, és kissé kiegyengette a talajt, hogy járható legyen a következő autók számára, aztán visszaparkolt a szokásos helyre, és leállította a motort, az hosszan zúgva csendesett el. Már elkezdődött az ősz, de a forróság nem akart múlni.

Az öregember kinyitotta az ajtót, lekászálódott a vezetőfülkéből. Bokáig süppedve nagyokat lépett. Oda tartott, ahol a teherautó hulladékát forgatta be. Le se vette szemét a zsemleszínű, homokos talajról. A sirályok guberáltak tovább, nem zavartatták magukat, mikor az öregember besétált közéjük. Úgy kellett lábbal arrébb tolnia őket, hogy megnézhessen egy-egy ígéretes szemétkupacot. A rézvezetékeket általában feldobta a föld, miután a tolólap átment a szeméten. Ujjnyi vagy esetleg alkarnyi hosszú kis maradékokat. A szakik lecsipkedett és kidobott szemetét. Az öregember felszedte és zsebre rakta a vezetékdarabokat. Nem volt sok ideje, mert pár perc alatt az összes sirály leereszkedett, és egymással harcolva, csípve-rúgva küzdöttek a szemétért, úgy, hogy már nem lehetett átgázolni közöttük.

Visszaült a kompaktorba, felrakta lábát a nyitott ajtóra. Hangosított a rádión, hogy a madarak vijjogásától legalább valamennyit halljon a délutáni műsorból. A vezetékeket az anyósülésre dobálta a zsebéből, és elővette a bicskáját. A bicska akár százéves is lehetett. Még nagyapjától örökölte, aki szőlőkacsolásra használta. A kacorkés pengéje

a tetején visszafelé görbült, így kiváló volt pucolásra, persze az évek során elvékonyodott, az acél barna lett és lyukacsos a rozsdától, a famarkolat elszürkült, és hosszanti szálakban megrepedezett. Az öregember kézbe vett egy kisebb darab vezetéket, hüvelykujjával nagyon lassan tolta lefelé a pengét a borítás mentén, amíg minden oldalról le nem faragta a színes műanyagot. A felesleget kidobálta a földre. Közben a sirályok hangos lármába kezdtek. Az öregember észrevette, hogy a felszín alatt nem sokkal egy patkány dúr előre. Csak a púpozódó, porhanyós földsávot lehetett látni, valahol alatta dolgozott a patkány. Megtermett, szeméthegyi állat volt, az öregember az évek során sok ilyet látott. Ahogy az újabb és újabb patkánynemzedékek születtek, egyre jobban idomultak a környékhez, a karmuk erősebb lett, hogy jobban tudjanak ásni, a foguk is keményebb. A szaglásuk vezette őket, mert a sirályok és gólyák miatt ritkán jöhettek fel a felszínre.

Az öregember néhány éve vonult nyugdíjba. Egy nagy sütödének dolgozott azóta, hogy otthagyta az iskolát. Tíz osztályra volt türelme. Nem sokkal utána szerezte meg a jogosítványt teherautóra. Olyan korán kellett kelnie, hogy az még éjszakának számított, nem is hajnalnak, viszont szerette, mert olyankor alig voltak az utakon. Csak a szállítmányozók meg néhány furikázó fiatal. Hajtott bele a sötétségbe, amit az utcalámpák kitompult, narancssárga fénygömbjei szegélyeztek, hallgatta valamelyik rádió adását, és várta, hogy reggel legyen. Azt a pár percet, amikor alig észrevehetőn fátyolossá válik a sötétség, és megrepedezik néhány helyen az ég, fakó fény kúszik át a réseken. Aztán kisvártatva felkel a nap, megtelnek az utcák emberekkel, s mire a legtöbben beértek munkába, addigra ő már a fuvarlevelet töltögette. Utána minden reggel hátrament a rakodótérhez, és kényelmesen lesöprögette a rekeszekből kiszóródott morzsát, tiszta vízzel felmosta a platót, becsukta a teherautót, és elindult haza. Így teltek az évek.

Amikor nyugdíjazták, az egyik ismerőse ajánlotta neki a melót a szeméttelepen. Az öregember nem nagyon tudott mit kezdeni magával otthon, így jelentkezett. Egyből a kompaktorra tették, úgy voltak vele, ha annyi évet lehúzott teherautón, elboldogul a nehézgéppel is. Már az első napokban észrevette, hogy a gép fémtüskéi, miközben beforgatják a talajba a szemetet, a rézkábelek darabjait a felszínre kotorják. Ilyenkor az öregember hátrébb tolatott, és amíg nem jött újabb kuncsaft lerakodni, átböngészte a helyet a vezetékek után. Nem voltak túl sűrűk a napok, általában maradt ideje a keresgélésre. Késő délután már szinte sosem jött senki. Ilyenkor nézte a tájat a szeméthegy tetejéről, hallgatta a zenét, és farigcsálta ki a rezet a vezetékekből. Jobb napokon összejött fél kiló is, máskor csak húsz-huszonöt deka. De az öregembernek nem nagyon számított. Kapott valamennyi fizetést, mellé nyugdíjat, és ha a szeméthegy borzalmas bűzét figyelmen kívül hagyta, akkor egészen jó dolga volt. A kábelrezet csak úgy gyűjtögette. Mindennap figyelte az árfolyamot, és akkor adott le egy-egy nagyobb adagot, amikor magasabban állt az értéke.

Már elindult lefelé a nap, tisztán kirajzolódó, vérvörös körként készült lebukni a szeméthegy nyugati oldala mögött. A homokkal teli szél még gyorsan végigsöpört mindenen, megtáncoltatta a vezetőfülkében a tükörről lelógó, vaníliaillatú légfrissítő lapokat, oldalra döntötte a földből kinőtt kalászos gazokat, és apró nejlonfoszlányokat görgetett végig a szeméthegy szerpentinjén. A sirályok felröppentek, és felfeküdtek a széllökésekre, alig verdestek a szárnyaikkal, hagyták, hogy sodródjanak lefelé, majd nem sokkal a földfelszín felett újra felkaptak a magasba. Az öregember addigra már elpakolta a lepucolt rezet, és amikor a rádióban belekezdtek a hírekbe, elzárta a készüléket, kilépett a vezetőfülkéből, és kulcsra zárta az ajtaját.

Minden műszak után gyalog sétált le a szeméthegyről. Azokon a részeken, ahol aznap temettek, még süppedős volt, bűzös és sárgás földbe merült a cipője. Itt csak lassan lehetett haladni, aztán elért a kanyarhoz, ahol az autók szoktak felhajtani, ott már szilárd volt a talaj, lerugdosta a lábbeliről a koszt, és elindult lefelé. Néha azon morfondírozott, hogy meddig tudják még építeni a szeméthegyet, és általában arra jutott, hogy ha vannak a világban hatalmas hegyek, akkor ez is emelkedhet még. Emelkedhet és bűzölöghet.

Mire leért, már egészen megszürkült a kora est, az őrbódéban felkapcsolták a lámpát. Ott fizették ki műszak végén. A bódéban savanyú izzadságszag, meleg és száraz por kavargott, a plafonból apró lyukon lógott ki a vezeték, amin egy hatvanas villanykörte csüngött. A tompa narancssárgán izzó wolframszál fénye körül már gyülekeztek az első éjjeli molyok, a szúnyogok és legyek. A bódés már össze volt pakolva, csak arra várt, hogy az öregember leérjen. Negyvenes férfi volt, magas, és foltokban kopaszodott. Alig két hete került a szeméttelepre. Mindennap kék munkásnadrágban jött dolgozni, a zsebében hatalmas kulcscsomó zörgött.

– Hallja, öreg, gyorsabban is lejöhetne arról a hegyről! – morogta, miközben az öregember elé dobta a pénzét. – Már félúton lehetnék hazafelé.

– Hétig szól a munkaidő, pontosan akkor indultam el. Hat éve vagyok itt, azóta mindig így csinálom – felelte az öregember, és gyorsan átszámolta, majd zsebre dugta a pénzét.

– Nem nézi azt senki sem – legyintett a férfi. – Fél után már nem engedek fel senkit. Fogja, zárja be azt a tragacsot ötvenkor, és akkor pont hétre leér ide hozzám, kifizetem, és mehet mindenki a dolgára. Nem tudom, hol dolgozott előtte, öreg, de ezt mindenhol így szokták. Lehet, hogy maga nyugdíjas már, de nekem még sok a dolgom, miután végzek. Legalább egymással ne basszunk már ki! – mondta, és idegesen belökte a bódé ajtaját.

– Mindenki szépen csinálja a saját dolgát. Erre írtunk alá.

A férfi nem is fordult az öregember felé, csak fújtatott egyet, és duplán ráfordította a kulcsot a zárra.

– További jó estét – köszönt el az öregember.

– Magába is! – dörmögte a férfi.

Az öregember még járatta a motort, amikor a férfi már elporzott előtte az úton. Vén, rücskös törzsű nyárfák alatt parkolt, a nyitott ablakon keresztül hallgatta, ahogy a szél egymáshoz kocogtatja a leveleket. Mire visszaülepedett a por, amit a férfi kocsija felvert, egészen besötétedett. Az öregember kihajtott a fehéren világító murvás részről a főútra.

Két nappal később küldték el a cégtől. Nem volt igazi kirúgás, mivel csak napi bejelentősként dolgozott. Tizenegy után nem sokkal sétált fel hozzá a szeméthegyre az egyik targoncás, bezörgetett a kompaktor ablakán, mire az öregember lehalkította a rádiót, és félrerakta a kábeldarabot, amit éppen pucolgatott. Remek délelőttöt zárt, kivételesen sok kábelt dobott fel aznap a föld. Mielőtt elindult volna, a rézdarabokat a zsebébe pakolta.

Fél tizenkettőre kellett az irodába mennie. Nem sietett, lassan sétált lefelé a szerpentines földúton, intett az autóknak, amik felfelé kapaszkodtak a tetőre, és nézte a távolban a szürkészöld halastavakat, amik négyzetrácsosra szaggatták a pusztaságot. Meg az áramfejlesztő telep agancsos oszlopait, és a mögöttük kezdődő külvárosi panelsorokat. A tízemeletesek tetején csillogtak a huzatfokozók.

Az irodában beállt a meleg, a nyitott ablakon ömlött be a szemétbűz, a szagot még a telepvezető cigarettája sem tudta elnyomni. A telepvezető lerakta a csikkét a hamutál egyik mélyedésébe, és a fiókból elővett egy nejlontasakba csúsztatott iratcsomagot. Sokat

nem akart szépelegni, gyorsan kibökte, mi a helyzet, aztán odaadta az öregembernek a papírokat.

– Természetesen a nap első felét kifizetjük, amit ledolgoztál már – mondta a telepvezető. Felvette a cigarettát a hamutálból, beleszívott. – Sajnos, nem tudok mit tenni, valakinek a valakije jön ide a helyedre.

– Kicsoda? – kérdezte az öregember.

– Én nem tudom, talán a bódés fickó apósa vagy az egyik targoncás testvére. Passz. Nekem csak annyit mondtak, hogy állandó embert kell felvenni, aki nem nyugdíjas. Már ne haragudj, hogy ezt mondom – szünetet tartott, amíg szívott egyet a cigarettából. – Fiatalít a cég. Tudod, hogy szokott ez lenni.

Az öregember elnézett a telepvezető válla fölött. A nyitott ablakon át tisztán rálátott a válogatógépekre. Magas épületben kaptak helyet, hogy alattuk minél több szelektált szemét férjen el. Két nyíláson ömlött lefelé a hulladék, mindenféle alakjukat vesztett dolgok, odalent pedig kúpszerűen csúcsosodtak a dombok. A válogatógépek csak az újrahasznosítható palackokat szedték külön, a többit leszórták, azt markolókkal pakolták teherautóra, és amikor egy teherautó raktere megtelt, vitték hátra a szemétégetőbe. A dombokban nyüzsögtek a patkányok. Szaladgáltak, és téptek szét minden olyat, amiben ételmaradékokat sejtettek. Az öregember úgy gondolta, ezek már teljesen mások, mint azok, amelyek a szeméthegyben laknak beásva. Lustábbak és kevésbé elővigyázatosak. Ide lentre már nem jöttek a madarak, amik veszélyt jelenthettek rájuk, a telepi macskák meg inkább csavarogtak vagy lustálkodtak a napsugaraktól felmelegedett lemeztetőkön, minthogy kikerekedett patkányok hadával viaskodjanak. Szóval a patkányok azt csináltak, amit akartak. Tették, amihez értenek, zabáltak, és egyre többen lettek.

Az öregember figyelte, ahogy egy hatalmas példány darabokra marcangol egy nejlontasakot. Meg se hallotta a telepvezetőt. Csak amikor az már másodszorra kérdezte:

– Mit fogsz most csinálni?

– Nem tudom, mit kéne. Sosem voltam még igazából nyugdíjas – felelte az öregember.

– Lesz időd végre mindenre. Unokázzál, horgásszál, pihenjél. Ami csak jólesik – mondta a telepvezető, miközben elnyomta a cigarettacsikket, felemelte a hamutálat, és lefújta a szürke pernyét az asztalról.

– Nincs nekem senkim. A feleségemet több mint negyven éve eltemettem. Gyerekünk meg nem volt.

– Sajnálom – bökte ki a telepvezető, majd finoman az órára pillantott.

Az öregember bólintott, átvette a papírjait, kezet nyújtott a telepvezetőnek, és lesétált a lépcsőházban az udvarra.

A bódés férfi kifizette. Csak annyit mondott neki, hogy „minden jót, öreg", aztán hátradőlt a székében, és nézte tovább a tévét. A tévé a biztonsági kamerák monitora mellé volt állítva, régi indiános film ment éppen, a Winnetou-sorozat valamelyik része, de az öregember már nem emlékezett rá, hogy melyik.

A kocsijához érve először a csomagtartót nyitotta fel. Volt hátul egy régi vászonzsák, amiben a pucolt rezet tartotta. A zsák majdnem megtelt már, széthúzta a száját, a zsebéből beledobálta az aznapi adagot, aztán beült és elhajtott.

Nem messze volt egy MÉH-telep. Odakint parkolt le, nem gurult be az udvarba. A csomagtartóból kivette a zsákot, s a hóna alatt vitte el a mérlegig. A rezet beleöntötte a kijelölt

mérőtálba. A mérleg mutatója imbolygott, amíg az ügyeletes dolgozó ki nem súlyozta. A mutató végül 4,92 kilónál állt meg. Az ügyeletes nézegette, aztán azt mondta, ma jó napja van, öt kilóval számol. Kiállította az átvételi elismervényt.

Az öregember sokáig keringett a városban az autójával. Nem akart sehova se menni, főleg haza nem, de végül aztán megunta a dolgot, és a tömbjéhez hajtott. A tízemeletes alatti presszóban a napszakhoz képest egész sokan üldögéltek. Főleg öregek meg két munkás, akik a pultnál kávéztak. A presszó előtti betonplacc fölé építettek féltetőt. Zárt szelvények, vasrudak és néhány cserepeslemez hevert a betonon, mellettük a gépek és csavarok.

Az öregember felült az egyik bárszékre. Kényelmes volt, lábtartós és párnázott. A pultban fiatal lány állt, hamvasszőke és nagyon szép. Az öregember hosszúlépést rendelt. Figyelte, ahogy a lány kiméri a bort, ahogy a szódacsaphoz lép, és óvatosan teleengedi a poharat, nehogy kicsapjon belőle a szénsav. Kövér buborékok ültek az üvegpohár falán. A lány a pultra tette az italt.

– Angyalom – szólalt meg újra az öregember –, tölts egy kört mindenkinek, meg amit te iszol! Én állom.

A lány kihirdette, hogy ingyenital van, a vendégek örültek, biccentettek az öregember felé. Az öregember kortyolt a hosszúlépéséből. Szénsav szökött az orrába. Beletúrt a zsebébe, és elővette a pénzköteget, amit a MÉH-telepen kapott.

Odakint a munkások elindították a sarokcsiszolót. Hangosan sírt a vágókorong, ahogy fúrta bele magát a zárt szelvénybe, a szikracsóva fényesen ömlött a betonra. Hamarosan érezni is lehetett azt a jellegzetes szúrós szagot, a vasszeletelés szagát. A levágott darab fémesen csörömpölve hullott a betonra. A vágókorong még pörgött egy ideig, miután leállították a gépet.